

Rosenbergs selvfølelsskala: Validering av en norsk oversettelse

Tilmann von Soest

For bidrag til denne spalten, kontakt Ståle Pallesen (Staaale.Pallesen@psysp.uib.no) eller Gro Mjeldheim Sandal (Gro.Sandal@psysp.uib.no).

For fritt tilgjengelige tester og skalaer, se www.nasjonaltskalaregister.no

Selvfølelse kan defineres som den følelsesmessige vurdering av å være verdifull og viktig. Derfor kan selvfølelse konseptualiseres som den vurderingsmessige og affektive delen av en bredere selvrepresentasjon, som ofte betegnes som selvkonseptet (Blascovich & Tomaka, 1991). Selvfølelse er et sentralt begrep innen psykologisk forskning, og det er utbredt enighet om stabilitet over tid innen personer (Blascovich & Tomaka, 1991). Et stort antall forskjellige skalaer er blitt brukt for å måle selvfølelse, men den internasjonalt mest brukte er Rosenbergs selvfølelsskala (Rosenberg's Self-Esteem Scale, RSES; Rosenberg, 1965). Skalaen inneholder ti ledd som er konstruert for å måle generell selvfølelse, hvor fem av leddene er positivt og fem er negativt formulert.

Norsk tilpasning

Også i Norge er RSES blitt anvendt i en rekke forskningsprosjekter. Bruken av skalaen har dessverre vært relativt usystematisk; det finnes for eksempel minst fire forskjellige oversettelser av RSES i Norge (se Dalen, 1994; Dieserud, Røysamb, Ekeberg, & Kraft, 2001; Sam, 2000; Vittersø, 1998). Videre har den norske oversettelsens psykometriske egenskaper bare vært diskutert av Vittersø (1998), som har analysert skalaenes egenskaper ved hjelp av konfirmatorisk faktoranalyse. Han konkluderer med at faktorstrukturen til RSES er utilfredsstillende, og foreslår i stedet bruk av en forkortet femleddsversjon.

Den mest brukte norske oversettelsen av RSES (se Dieserud et al., 2001; Finnøy, 2000) ble laget i forbindelse med WHO/EURO Multicenter Study on Parasuicide (Bille-Brahe et al., 1996). Skalaen ble her oversatt til norsk og deretter oversatt tilbake til engelsk for å kontrollere dens meningsinnhold. Denne versjonen ble inkludert i et spørreskjema som våren 2003 ble sendt til et tilfeldig utvalg av 2000 norske kvinner i alderen 22 til 55 år. Spørreskjemaundersøkelsen ble i utgangspunktet gjennomført for å få kunnskap om norske kvinners oppfatning om egen kropp og eget utseende (for en nærmere beskrivelse av studien, se von Soest, Kvalem, Roald, & Skolleborg, 2004). Respondentene ble bedt om å besvare leddene i RSES på en firepunkts-skala med følgende betegnelser: 4 – Veldig enig; 3 – Enig; 2 – Uenig; og 1 – Veldig uenig. En gjennomsnittsskåre ble beregnet hvor de negativt formulerte leddene ble snudd, slik at en høy skåre indikerer høy selvfølelse.

Totalt 907 kvinner besvarte spørreskjemaet (46 % svar). Gjennomsnittsskåren var 3,13 og standardavviket 0,46.

Faktorstrukturen til RSES

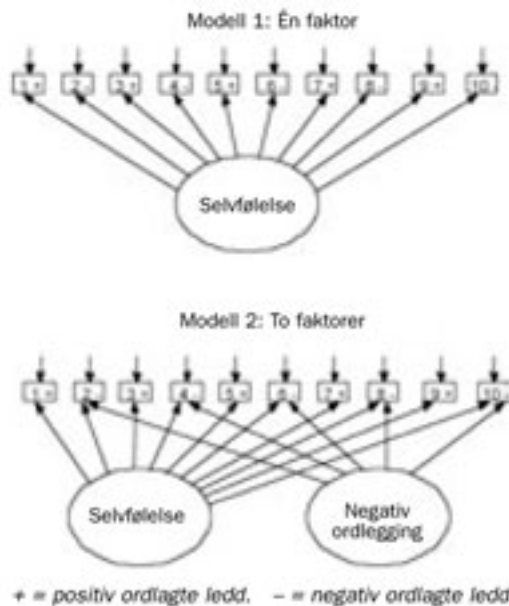
Det er blitt vist at positiv og negativ ordlegging av leddene i den engelske originalversjonen av RSES har betydning for skalaens faktorstruktur (Marsh, 1996). Dataene fra denne undersøkelsen ble derfor brukt for å teste om faktorstrukturen til RSES kunne forbedres når det ble tatt hensyn til negativt

formulerte ledd. For dette formålet ble konfirmatorisk faktoranalyse og statistikkprogrammet AMOS 5.0 brukt. Maximum likelihood estimering ble anvendt i analysene.

I første omgang ble en enfaktor-modell testet, hvor man gikk ut fra at alle ledd lader på en generell selvfølelsesfaktor (se Figur 1, modell 1). Som det framgår av Tabell 1, indikerer fit-indeksene at en modell hvor alle leddene lader på bare én faktor stemmer dårlig overens med dataene. Det betyr at en generell selvfølelsesfaktor ikke er tilstrekkelig til å forklare all felles varians mellom leddene. Som neste skritt ble en modell testet hvor det ble tatt hensyn til at de negativt formulerte leddene har felles varians utover variansen som blir forklart av en generell selvfølelsesfaktor. I tillegg til den generelle faktoren ble derfor en ytterligere faktor introdusert, som bare lader bare på de negativt formulerte leddene (Figur1, modell 2). Denne framgangsmåten tilsvarer en undersøkelse av faktorstrukturen av den engelske RSES (Horan, DiStefano, & Motl, 2003). Som det framgår av Tabell 1, viser denne modellen akseptable fit-indeks. Fit-indeksene overensstemmer også godt med Horan, DiStefano og Motls (2003) resultater. Deres studie omfattet både menn og kvinner, noe som indikerer at faktorstrukturen til den norske RSES også vil kunne gjelde menn. Det kan konkluderes med at den norske RSES er et enhetlig mål når det tas hensyn til at noen av leddene er negativt formulerte.

Tabell 1. Fit-indeks for faktorstrukturen til Rosenbergs selvfølelsesskala.

n = 907	Uavhengig model Model	Modell 1 (én faktor)	Modell 2 (to faktorer)
χ^2	3148,3	340,8	186,8
Df	55	35	30
RMSEA	0,249	0,098	0,076
(90 % konfidensintervall)		(0,089 - 0,108)	(0,066 - 0,087)
CFI	0,000	0,901	0,949
TLI	0,000	0,845	0,907

Figur 1. Faktormodellene for Rosenbergs selvfølelsskala.

Det ble oppnådd en Cronbachs α på 0,86 for hele skalaen, som indikerer god intern reliabilitet.

Validitet

Gjennomsnittskåren til RSES ble sammenliknet med andre skalaer for å få informasjon om skalaens diskriminante og konvergente validitet. Den norske versjonen av The Big Five Inventory (Engvik & Føllesdal, 2004; John & Srivastava 1999) ble inkludert som et personlighetsmål i studien, og faktorenes korrelasjon med RSES ble undersøkt. En høy negativ korrelasjon mellom nervøsitetsfaktoren og RSES, og en høy positiv korrelasjon mellom utadvendthetsfaktoren og RSES ble forventet, mens de øvrige tre faktorene ble forventet å korrelere mindre med RSES. RSES ble også sammenliknet med et mål på kroppsbilde, siden det har vist seg at selvfølelse og tilfredshet med eget utseende er høyt korrelert (Feingold, 1992). Til dette formålet ble to deler av The Multidimensional Body-Self Relations Questionnaire (Brown, Cash, & Mikulka, 1990; Loland, 1998) brukt, som måler tilfredshet med eget utseende og opplevd viktighet av eget utseende. Det ble forventet at RSES korrelerer høyt med tilfredshet med eget utseende, men ikke med viktighet av eget utseende. Som det framgår av Tabell 2, overensstemmer forventningene godt med de observerte korrelasjonene.

Tabell 2. Korrelasjoner mellom RSES, fem personlighetsfaktorer og to kroppsbildemål.

n = 906	RSES
BFI – utadvendt	,44**
BFI – menneskevennlig	,25**
BFI – pliktoppfylgende	,31**
BFI – nervøs	-,52**

n = 906	RSES
BFI – åpen	,27**
MBSRQ – tilfredshet med eget utseende	,55**
MBSRQ – viktighet av eget utseende	-,08*

Metodekritiske momenter

Studien viser at RSES har en tilfredsstillende faktorstruktur og validitet. Resultatene når det gjelder faktorstrukturen samsvarer ikke med Vitterøs (1998) studie, noe som kan være forårsaket av at han har brukt en annen oversettelse av RSES, og at han ikke testet den samme faktormodellen som ble testet i denne studien. Gjennomsnittet og standardavviket som ble funnet i denne studien kan sies å være en brukbar norm for kvinner, siden det er blitt brukt et tilfeldig utvalg av norske kvinner. Det ble ikke funnet noen sammenheng mellom selvfølelseskåren og alder ($r = 0,02$; $p = 0,55$), noe som gjør det mulig å bruke normen for voksne kvinner i alle aldre. Siden denne studien utelukkende omfatter kvinner, kan normene ikke brukes for menn. Det er blitt vist at selvfølelseskårer generelt er noe høyere hos menn enn hos kvinner (Kling, Hyde, Showers, & Buswell, 1999). Det har ikke vært mulig å finne andre norske studier som rapporterer gjennomsnitt og standardavvik til RSES for menn.

En svarprosent på 46 gjør det mulig at normene ble påvirket av skjevheter i respondentenes svar. Det ble derfor gjennomført frafallsanalyser som viste at kvinner som var gifte og som kom fra mellomstore byer var overrepresentert i utvalget. Utvalget avvek i liten grad fra populasjonen i forhold til alder og bostedsfylke (se von Soest, Kvaalem, Roald, & Skolleborg, 2004). Siden korrelasjonene mellom sivilstatus og RSES ($r = 0,06$; $p = 0,10$) og bostedsstørrelse og RSES ($r = 0,13$; $p < 0,01$) viste seg å være små, er det lite sannsynlig at normene ble påvirket av disse skjevhetene i frafallet. Det er derimot mulig at respondenter med høy selvfølelse gjennomsnittlig responderer oftere på henvendelser om å besvare spørreskjema enn respondenter med lav selvfølelse. Dette ville ført til en høyere gjennomsnittlig selvfølelseskåre i utvalget sammenliknet med hele populasjonen, og kunne dermed svekket anvendbarheten av normene. Det er derimot lite sannsynlig at faktorstrukturen ville blitt påvirket, siden det ikke foreligger noen indikasjon for at personer med lav selvfølelse besvarer negativt formulerte spørsmål annerledes enn personer med høy selvfølelse.

Anvendelsesområde og tilgjengelighet

RSES kan bli brukt i forskningsøyemed hvor en rask måling av generell selvfølelse er ønskelig. De ti leddene i spørreskjemaet kan bli besvart i løpet av kort tid.

Den norske versjonen av RSES er fritt tilgjengelig på Internett på <http://www.nasjonaltskalaregister.no>

Tilmann von Soest
 Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)
 Pb. 3223 Elisenberg, 0208 Oslo
 Tlf 22 54 12 18

E-post tvs@nova.no

Referanser

- Bille-Brahe, U., Kerkhof, A., De Leo, D., Schmidtke, A., Crepet, P., Lönnqvist, J., Michel, K., Salander-Renberg, E., Stiles, T. C., Wasserman, D., & Egebo, H. (1996). A repetition-prediction study on European parasuicide populations. Part II of the WHO/Euro Multicentre Study on Parasuicide in cooperation with the EC Concerted Action on Attempted Suicide. *Crisis*, 17, 22–31.
- Blascovich, J., & Tomaka, J. (1991). Measures of self-esteem. I J. P. Robinson, P. R. Shaver & L. S. Wrightsman (Eds.), *Measures of personality and social psychological attitudes* (ss. 115–160). San Diego, CA: Academic Press.
- Brown, T. A., Cash, T. F., & Mikulka, P. J. (1990). Attitudinal body-image assessment: Factor analyses of the body-self relations questionnaire. *Journal of Personality Assessment*, 55, 135–144.
- Dalen, J. I. (1994). Linguistic minority adolescents, their self-esteem and other attitudes. *A comparison study*. Hovedoppgave. Pedagogisk forskningsinstitutt, Universitetet i Oslo.
- Dieserud, G., Røysamb, E., Ekeberg, Ø., & Kraft, P. (2001). Toward an integrative model of suicide attempt: A cognitive psychological approach. *Suicide and Life Threatening Behavior*, 3, 153–168.
- Engvik, H., & Føllesdal, H. (2004). The Big Five Inventory (BFI) på norsk. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*.
- Feingold, A. (1992). Good-looking people are not what we think. *Psychological Bulletin*, 111, 304–341.
- Finnøy, O. J. (2000). Job satisfaction and stress symptoms among personnel in child psychiatry in Norway. *Nordic Journal of Psychiatry*, 54, 397–03.
- Horan, P. M., DiStefano, C., & Motl, R. W. (2003). Wording effects in self-esteem scales: Methodological artifacts or response style? *Structural Equation Modelling*, 10, 435–55.
- John, O. P., & Srivastava, S. (1999). The big five trait taxonomy: History, measurement, and theoretical perspectives. I L. A. Perwin & O. P. John (Eds.), *Handbook of personality. Theory and research* (ss. 102–138). New York: Guilford.
- Kling, K. C., Hyde, J. S., Showers, C. J., & Buswell, B. N. (1999). Gender differences in self-esteem: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 125, 470–00.
- Loland, N. W. (1998). Body image and physical activity. A survey among Norwegian men and women. *International Journal of Sport Psychology*, 29, 339–65.
- Marsh, H. W. (1996). Positive and negative global self-esteem: A substantively meaningful distinction or artifacts? *Journal of Personality and Social Psychology*, 70, 810–819.
- Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Sam, D. L. (2000). Psychological adaptation of adolescents with immigrant backgrounds. *Journal of Social Psychology*, 140, 5–25.
- Vittersø, J. (1998). *Happy people and wonderful experiences. Structure and predictors of subjective well-being*. Doktoravhandling. Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo.
- von Soest, T., Kvalem, I. L., Roald, H. E., & Skolleborg, K. C. (2004). Kosmetisk kirurgi blant norske kvinner. *Tidsskrift for Den norske lægeforening*, 124, 1776–1778.